

Advokatens rolle ved personskader og forældelse

En personskade, der opstår som følge af en ulykke, giver desværre ofte ikke alene et langt helbredelses- og genoptræningsforløb, men også en sej og psykisk belastende kamp for at genfinde sin arbejdsevne – eller det, der er tilbage af den.

Det betyder, at erstatningssager vedrørende personskader ofte er meget lang tid om at blive juridisk afklarede. Det kan tage mange år, førend erstatningsposterne er endeligt opgjort og erstatningen kan udbetales.

Det kræver altså "et godt helbred" at stå distancen og få krævet de erstatninger ind, som man er berettiget til i den lange periode, der går med sagens behandling. Det er *rigtig, rigtig svært* at klare for den tilskadekomne selv, der jo typisk er belastet af sine skader og de følger, det har fået for vedkommendes liv. Og den tilskadekomne *bør* jo bruge alt sit krudt på genoptræning og på at komme mest muligt til hæfterne.

Derfor er det en god idé at få bistand af en advokat i erstatningssager. Så kan advokaten "sørge for", at tingene glider, at der bliver udfærdiget de fornødne erklæringer, når det er tid osv. Og allerhelst en advokat med særlig erfaring og indsigt i personskadesager, så advokaten kender de komplekse regelsæt og kan manøvrere i dem ligeså vel som forsikringsselskaberne og de andre professionelle aktører, der også kender reglerne, men dog ikke har helt samme økonomiske mål, som den tilskadekomne: Den, der skal betale, vil jo helst slippe så billigt som muligt. Og advokaten skal påse, at der ikke pludselig springer en eller anden forældelsesfrist, så den tilskadekomne slet ikke længere er berettiget til erstatning. Eller bliver afskåret fra at søge erstatning helt eller delvist.

Hvis erstatningssagen eller en del af den forældes, er konsekvensen benhård. "Erstatningsporten" smækker i, og den tilskadekomne får ingen erstatning. Uanset skader og hvordan tingene ellers ser ud for den tilskadekomne.

Danmark fik pr. 1. januar 2008 en ny forældelseslov, som i de første år kørte efter lempelige overgangsregler.

Men fra den 1. januar 2011 er der med den ny lov indført en relativ kort forældelsesfrist på 3 år. Forældelsen løber fra det tidspunkt, hvor man har vidst, at der var et krav, der kunne rejses. Erstatningskrav bliver derfor nu som hovedregel forældet 2 år hurtigere end for skader, der skete før den 1. januar 2008. Det er som alt overvejende hovedregel skadetidspunktet, der er afgørende for, hvornår forældelsesfristen begynder at løbe. Det vil sige, at fristen begynder at løbe den dag, hvor man kom til skade, og som *udgangspunkt* skal man have rejst sit erstatningskrav inden 3 år fra den dag, hvor skaden skete. Ellers forældes erstatningskravet.

Arbejdsskadesikringsloven indeholder andre regler om forældelse. For arbejds-skadesager forældes *ikke* på 3 år, her gælder en 5-årig forældelse for alle krav mod en arbejdsgiver,- også erstatningskrav, der støtter sig på erstatningsansvarsloven, fx. svie og smerte samt tabt arbejdsfortjeneste, såfremt den ansvarlige skadevolder er arbejdsgiver, og skaden er opstået under udførelse af arbejdet.

Der er dog en bred vifte af forskellige muligheder og tiltag, der afbryder og/eller udskyder forældelsesfristen, således at erstatningskravet ikke forældes på trods af, at 3 års dagen rundes.

Det ville være besværligt for alle parter i en sag, også for retssystemet, om der inden 3 år skulle anlægges retssag for at afbryde enhver forældelse. Nogle gange er parterne egentlig ikke uenige, men afventer læneerklæringer, genoptræning mv., eller der forhandles om kravet. Derfor findes en regel om, at kravet ikke forældes, så længe parterne forhandler, eller hvis sagen bliver indbragt for en myndighed som f.eks. Arbejdsskadestyrelsen. I så fald indtræder forældelse tidligst 1 år efter, at forhandlingerne er brudt sammen. Der er også andre muligheder – afhængig af situationen - for at udskyde forældelse.

Advokaten har altså en bred vifte af muligheder for at varetage sin klients interesser og sikre klienten størst mulig erstatning, selv om sagen trækker i langdrag. Og det gør sagerne ofte i de situationer, hvor skaden er så omfattende, at arbejdsevnen er blevet påvirket. Kommunale afklaringsforløb med henblik på eventuel fleksjobvisitering eller førtidspension kan vare i mange år.

Så advokatens skal sikre, at erstatningskravet ikke forældes, men den tilskadekomne kæmper for at "komme tilbage" til livet. Den kamp er hård nok i sig selv – og trods alt den vigtigste – og det er klogt at have advokatbistand til erstatningsdelen, der ud over at være meget tidskrævende også er både økonomisk og mentalt belastende for den tilskadekomne. Paradoksalt nok er det også disse sager, som efter mange års tovtrækkeri ofte ender med de største erstatningsudbetalinger,- hvis altså ikke kravet er forældet i mellemtiden.